

Oponentský posudok habilitačnej práce

Habilitačná práca: **Kontrola cenových ujednaní v spotrebiteľských smlouvách**

Autor habilitačnej práce: **JUDr. Milan Hulmák, PhD.**

Oponent: **doc. JUDr. Monika Jurčová, PhD.**

I.

Autor sa problematikou možnosti, rozsahu a spôsobu kontroly ceny v (spotrebiteľských) zmluvách zaoberá v dlhodobjšom časovom rozpätí, o čom svedčí aj jeho publikačná a prednášková činnosť posledných rokov zameraná na túto oblasť. Vo svojej vedeckej práci sa však neobmedzuje len na tieto otázky. JUDr. Milan Hulmák, PhD. je odbornej verejnosti dlhodobo známy ako významný odborník v oblasti zmluvného práva, vynikajúci autor, vedúci autorského kolektívu komentára C. H. Beck k záväzkovému právu v Občianskom zákonníku, erudovaný prednášateľ a skúsený advokát. Všetky relevantné skúsenosti autor pretavil v habilitačnej práci, ktorá je predmetom tohto oponentského posudku.

II.

Habilitačná práca má 245 strán (vrátane cudzojazyčného zhrnutia a zoznamu použitej literatúry a judikatúry). Po formálnej stránke zodpovedá obvyklým kritériám pre tento druh kvalifikačnej práce. Práca je napísaná starostlivo, s využitím nadštandardného množstva spracovanej literatúry a judikatúry. Pre autora je typické niekedy až heslovité ukladanie plnovýznamových viet v rýchlym slede, bez nadbytočných vysvetľujúcich premostení, tento štýl písania vyplýva z autorovho hlbokého poznania spracovanej problematiky, pre čitateľa môže byť niekedy náročný a vyžaduje hlbokú koncentráciu na každú stranu práce. Vyskytujú sa občasné preklepy. Autor pracuje s klasickými metódami vedeckej práce, využíva analýzu a syntézu, priamu a nepriamu komparáciu a iné potrebné postupy.

III.

Habilitačná práca ma zaujala tým, že sa ňou prelína – podľa môjho názoru – určitý skepticizmus autora k limitom, spôsobu a zmyslu právnej regulácie relevantnej problematiky na pozadí spoločenskej reality. V tomto kontexte mi osobitne utkveli konštatovania, ktoré možno parafrázovať ako „42 percent obyvateľov ČR nie je schopné určiť koľko predstavujú dve percentá zo 100“ alebo „pojem priemerný spotrebiteľ neodráža realitu a nie je totožný so skutočným spotrebiteľom.“ Podobne možno vnímať aj autorovu kritiku nadbytočne sofistikovaných snáh o umelé rozlišovanie jednotnej ceny a ceny rozštiepenej na hlavné a vedľajšie položky, pričom v konečnom dôsledku jednotná cena zahŕňa aj vedľajšie položky za iné služby, u ktorých bola a je tendencia odchylného posudzovania z hľadiska prípustnosti kontroly. Domnievam sa, že

v záveroch práce sa jeho názor formovaný aj skepticizmom potvrdil, nie však ako výsledok jeho subjektívneho presvedčenia, ale skôr ako výsledok objektívneho zhodnotenia právnej úpravy a aplikačnej praxe.

IV.

Treba priznať, že autor prenikol do spracovanej problematiky v takom rozsahu, že jeho sofistikované úvahy o prípustnosti resp. neprípustnosti kontroly cenových dojednaní presahujú hranice porozumenia bežného právnikovi a boli pre mňa ako oponentku značnou výzvou. Práca je spracovaná v štyroch (okrem úvodu a záveru) kľúčových kapitolách. V prvej kapitole (kapitola 2) autor všeobecne predstavuje ťažiskovú koncepciu primeranosti, ktorá je rozhodujúca pre možnosti posudzovania cenových dojednaní. V druhej kapitole (kapitola 3) ohraničuje predmet vedeckého skúmania snahou zodpovedať neľahkú otázku, ktoré cenové dojednania sú z prieskumu primeranosti vylúčené. V tretej a štvrtej kapitole sa venuje otázkami možnosti prieskumu cenových dojednaní, pričom sa neobmedzuje na nástroje kontroly v zmysle smernice 93/13 (kapitola 4), ale otázku spracováva komplexne (kapitola 5).

V.

Zaujímavé je sledovať výsledky, ktoré poskytuje nepriama komparácia spôsobov implementácie smernice 93/13 vo vnútroštátnej právnej úprave jednotlivých členských štátov EÚ. Domnievam sa, že metóda minimálnej harmonizácie je dôvodom, prečo nie je možné úplne sa spoliehať na výklad Súdneho dvora EÚ v otázkach prípustnosti kontroly cenových dojednaní, keďže spôsob akým sa článok 4 bod 2 smernice (*Assessment of the unfair nature of the terms shall relate neither to the definition of the main subject matter of the contract nor to the adequacy of the price and remuneration, on the one hand, as against the services or goods supplied in exchange, on the other, in so far as these terms are in plain intelligible language*) premietol do národných právnych úprav je do takej miery rôznorodý, že spôsob aplikácie jednoducho nemôže byť v jednotlivých štátoch rovnaký, a to aj pri všetkej úcte k povinnosti eurokonformného výkladu. Ten má, podľa môjho názoru, významné medze v už spomenutej metóde minimálnej harmonizácie. Vzhľadom na skutočnosť, že prakticky každé slovo citovanej vety je už predmetom výkladu SD EÚ, počnúc pojmami ako *main subject matter* s otázkou, či samotná cena môže predstavovať *main subject matter*, diskusiou medzi pojmami *price* a *remuneration*, či nutnosťou výkladu čo znamenajú slová *plain intelligible language*, pričom môj osobný dojem smeruje k záveru, že súčasný výklad pravdepodobne presahuje významy, na ktoré tvorcovia smernice vôbec kedy pomýšľali pri jej koncipovaní (potreba ekonomického porozumenia fungovania mechanizmu stanovenia ceny), som presvedčená, že právna úprava založená na smernici sa v súčasnosti prevažne vykladá tak ako to diktuje ekonomická a politická realita. Z toho dôvodu sa plne stotožňujem s konštatovaním autora v závere o „mimoprávnych faktoroch“ (s. 211).

V.

Práce je velmi kvalitná a zaujímavá, poskytla veľké množstvo podnetných úvah, informácii, napriek tomu ťažko nebyť ironický, keďže autor prichádza k záveru: „Z pohľadu českej právnej úpravy lze uzavřít, že z přezkumu přiměřenosti jsou vyloučeny pouze taková cenová ujednání, jimiž jsou přebírána ustanovení závazných právních předpisů a navazujících aktu, např. cenových rozhodnutí.“. Autor snád' odpusti, ale znamená to v podstate široko otvorené dvere kontroly cenových dojednaní, kde sofistikovaný výklad otázky vylúčenia možnosti kontroly vo svetle európskeho práva (a práva národných štátov) vedie takpovediac k negácii výnimky v českom právnom poriadku. Treba však poznamenať, že moja znalosť (neznalosť) českej právnej úpravy ma v mnohom mohla zviest' zo správnej cesty porozumenia preštudovanej práce. To by však nemalo spochybniť moje tvrdenie, že bolo pre mňa ct'ou byť oponentkou vynikajúcej habilitačnej práce JUDr. Milana Hulmáka, PhD.. Habilitačnú prácu odporúčam na obhajobu a po jej úspešnej obhajobe odporúčam udelenie titulu „docent“.

V rámci diskusie navrhujem zaoberať sa otázkami možných limitov eurokonformného výkladu a vplyvu rozhodovacej praxe SD EÚ pri použití metódy minimálnej harmonizácie.

V Nitre 1. 8. 2017

doc. JUDr. Monika Jurčová, PhD.